Kokliai datuojami XVII a. pirmąja puse ir viduriu. Tai žaliai glazūruoti ir be glazūros plokštiniai, karniziniai, friziniai ir kampiniai kokliai. Pastebėtina, kad dauguma jų sveiki. Plokštiniuose kokliuose vyrauja rugiagėlės ornamentas, aptikti keli herbiniai kokliai su Sapiegų ir Radvilų herbais. Karniziniai kokliai dekoruoti stilizuotais angelais arba liūtais. Kampiniuose kokliuose vyrauja "apkaustų" ornamentas. Pasitaikė pjaustyto kaulo ruošinių ir dirbinių. Tai sagos arba peilių kriaunos, puoštos geometriniu ornamentu ir dvigubais skrituliukais.

Algirdas Juknevičius

ŠEDUVOS BUV. TURGAVIETĖS ŠIAURINĖS DALIES TYRIMAI

Šeduvos aikštės šiaurinėje dalyje, ties buvusios miestelio karčemos mūriniu pastatu, Kauno PRPI atliko žvalgomuosius tyrimus, ieškojo šio šimtmečio trečiajame dešimtmetyje nugriauto karčemos ratinės pastato, vadinamojo stadala, pamatų. Norėjo nustatyti jų planą bei tiriamos aikštelės dalies kultūrinio sluoksnio sudėtį. Iškastos 8 įvairaus dydžio perkasos, iš viso ištirtas 80 m^2 plotas. Nustatyta, kad ratinę statant, o vėliau griaunant didesnėje tiriamos vietos dalyje kultūrinis sluoksnis nukasias iki įžemio - rusvos spalvos priesmėlio. Neperkastose vietose kultūrinio sluoksnio storis buvo 70-80 cm, o aikštės šiaurės rytinėje dalyje - iki 120 cm. Išskirtini 5 horizontai, kurių chronologinės ribos apima XVII a. vid.-XX a. vid.

Negrįsta turgaus aikštė šioje vietoje susiformavo XVII a. viduryje. Įžemio paviršiuje išliko jos 15-20 cm storio suminto juodžemio su smulkiais akmenukais ir gyvulių kaulais sluoksnis, šiaurinėje aikštelės dalyje, kelyje į Panevėžį, pereinantis į sumintą žvyrą. Šiame turgavietės horizonte aptikta XVII a. buitinės keramikos šukių ir sidabrinis Jono

Kazimiero šešiagrašis, datuojamas 1663 m. Turgavietės susiformavimą, o greičiausiai jos stačiakampį planą, matyt, paskatino 1640 m. pradėta naujos mūrinės bažnyčios statyba ir 1654 m. miesteliui suteiktos magdeburginės teisės. Tuo metu senasis centras, buvęs rytinėje miestelio dalyje, ties Kotiškio kalneliu, persikėlė į dabartinį. Karčemos ratinės pamatai atkasti 40-50 cm gylyje, pašalinus prieš kelis metus supiltą juodžemio sluoksnį ir vietomis išlikusį XX a. vid. turgavietės grindinį. Pamatai yra stačiakampiai, glausti prie karčemos pietinės sienos, jų apačia 120 cm gylyje. Pastato ilgis 32 m, plotis 15 m. Pamatų storis siekia 72-74 cm^2. Jie mūryti iš stambių lauko riedulių ir raudonų plytų, jungiant kalkių skiediniu. Vidutiniai plytų matmenys siekia 26,8-30x12,7-15,5x6,6-7,5 cm. Pastebėtina, kad kai kurios plytos su braukomis yra apdegusios, matyt, surinktos iš aplinkinių apleistų namų.

Kęstutis K atalynas

TYRINĖJIMAI VILNIUJE, MALŪNŲ G. 3,5

1990 ir 1991 m. buvo tęsiami tyrinėjimai Vilniuje, Užupio rajone, ant Vilnelės dešiniojo kranto esančio Elgetaujančiųjų bernardinių vienuolyno ūkiniame kieme (Malūnų g. 3,5). Vienuolynas įkurtas 1495 m., padovanojus čia stovėjusį dvarelį. Kasinėjant tikėtasi aptikti XV-XVII a. kultūrinį sluoksnį. Tačiau dar 1989m.pirmajamekasinėjimų etape, nustatyta, jog ankstyvi sluoksniai yra žemiau gruntinio vandens lygio, be to, labai apardyti Vilnelės potvynių. Vienuolyno kiemas buvo nuolat užliejamas. Tai akivaizdžiai rodė aptiktas įvairių konstrukcijų latakų tinklas bei vandens atnešti radiniai, pavyzdžiui, prie vienuolyno tvoros aptiktos